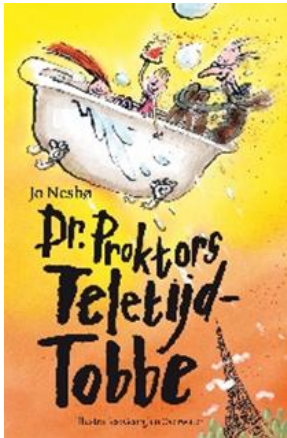

LESSUGGESTIES BIJ:

Dr. Proktors Teletijd-tobbe

Jo Nesbø

Illustraties: Georgien Overwater

Uitgeverij Lemniscaat

ISBN: 978 90 477 0181 1

Prijs: € 16,95

Over het boek

Bulle en Lise krijgen een ansichtkaart van dokter Proktor uit Parijs. De tekst op de kaart is zeer cryptisch, maar ze begrijpen er wel uit dat hij hen nodig heeft. Als de postzegel op de kaart uit 1888 blijkt te komen, vertrekken ze onmiddellijk naar Parijs. In Parijs aangekomen blijkt dat dokter Proktor zijn oude uitvinding, de Teletijdtoebbe, aan de praat heeft gekregen.

Dokter Proktor zit in het verleden – diep in de problemen! Geholpen door Proktors vroegere geliefde Juliette reizen Bulle en Lise de dokter achterna. Het is het begin van een groot avontuur: Bulle belandt in de goede tijd, maar op de verkeerde plek. Lise komt op de goede plek terecht, maar dokter Proktor is daar al vertrokken. Er volgt een chaotisch heen en weer gereis door de tijd om elkaar te vinden, waarbij ze flink worden dwarsgezet door Raspa, de ex-assistente van dokter Proktor. Bulle en Lise ontmoeten allerlei bekende historische figuren, zoals Napoleon en meneer Eiffel. Ze belanden zelfs bij Jeanne d’Arc in de cel...

Het blijkt helemaal niet gemakkelijk te zijn om de loop van de geschiedenis te veranderen, maar na een heleboel tijdreizen komt uiteindelijk toch alles en iedereen weer op zijn pootjes terecht.

Meer informatie op www.lemniscaat.nl

Thema's

anders zijn, reizen, geschiedenis, achtervolging, humor, tijdreizen, geheimen

Vakken

taal, Nederlands, geschiedenis, wiskunde/rekenen, handvaardigheid, dramatische expressie

Over de schrijver

JO NESBØ (Oslo, 1960) is de meest succesvolle thrillerauteur van Noorwegen. Hij won al diverse prijzen voor zijn romans, die in meer dan twintig talen worden uitgegeven. Naast schrijver is hij voormalig profvoetballer, beurshandelaar, componist, wereldreiziger en zanger van de Noorse rockband Di Derre. Bij Lemniscaat verschenen al vijf boeken over doktor Proktor.

Meer informatie op www.lemniscaat.nl

Over de illustrator

GEORGIEN OVERWATER (1958) studeerde aan de kunstacademie van Arnhem en illustreerde al veel kinderboeken in binnen- en buitenland. Voor Lemniscaat illustreerde ze de boeken over doktor Proktor en Munkel Trog.

Meer informatie op www.lemniscaat.nl

LESSUGGESTIES

Doelgroep

Dr. Proktors Teletijdtobbe is geschikt voor kinderen van 9 jaar en ouder. Onderstaande opdrachten zijn bedoeld voor leerlingen vanaf groep 5 van het basisonderwijs.

Tijdsinvestering

Afhankelijk van de gekozen opdrachten variërend van een half uur tot enkele uren.

Uitvoering

Klassikale start, vervolginvulling zowel individueel als in groepjes mogelijk.

Introductie

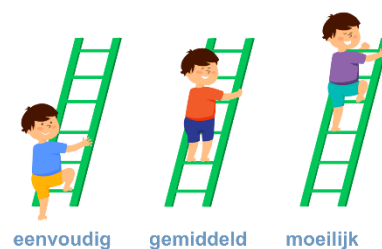
Toon het omslag van *Dr. Proktors Teletijdtobbe* aan uw leerlingen en laat hen reageren op de illustratie en de titel. Wat denken ze van het verhaal achter dit omslag? Lijkt het ze vrolijk, droevig, spannend? Waarom? En wat zou een Teletijdtobbe zijn? Wat is een tobbe? Kent iemand misschien de teletijdmachine uit *Suske en Wiske*? Wat kun je daarmee doen? Zou een van uw leerlingen wellicht interesse hebben in een reisje met een teletijdmachine? Waar zou hij of zij naartoe willen reizen? Waarom?

Richt nu weer de aandacht op het omslag. In de tobbe (badkuip) zitten drie mensen. Laat uw leerlingen vertellen wat ze van de personen vinden. Stel ze vervolgens voor als dokter Proktor, Bulle en Lise. Vertel dat deze drie allerlei bijzondere avonturen beleven met de Teletijdtobbe. Stap vervolgens over naar een van de volgende opdrachten.

Uitvoering

Maak een keuze uit de volgende lessuggesties en leid die in bij de leerlingen.

De moeilijkheidsgraad van de lessuggesties wordt aangeduid met de volgende symbolen:

LESSUGGESTIE 1: LEESVERSLAG

Opdracht

Maak een leesverslag van *Dr. Proktors Teletijdtobbe*.

Voor de docent

Laat uw leerlingen een eenvoudig leesverslag maken. Een bruikbaar formulier hiervoor vindt u in bijlage 2.

LESSUGGESTIE 2: TEKST MET VRAGEN

Opdracht

Lees hoofdstuk 1 tot en met bladzijde 11 en beantwoord de volgende vragen:

- *Welk instrument bespeelt Bulle? En welk Lise?*
- *Welk lied probeert het orkest te spelen?*
- *Waarom moeten de muzikanten respect hebben voor De Marseillaise? Vind jij dat meneer Madsen gelijk heeft met zijn opdracht om dit speciale lied met respect te spelen?*
- *Hoe weet je dat het muziekstuk niet zo mooi gespeeld wordt? Welke woorden worden daarvoor gebruikt?*

LESSUGGESTIE 3: GESCHIEDENIS – BEROEMDE PERSONEN

In *Dr. Proktors Teletijdtobbe* komen verschillende beroemde mensen uit de geschiedenis voor, bijvoorbeeld Gustave Eiffel, Napoleon Bonaparte, Eddy Merckx en Jeanne d'Arc. Ken je hun namen? En weet je iets over hun levensverhalen?

Opdracht

Kies een van de beroemde mensen uit. Zoek uit wie hij of zij was en waarom hij of zij beroemd is geworden. Maak dan een leporelloboekje over zijn of haar leven.

Een leporello is een boekje dat in een zigzagvorm is gevouwen. Het lijkt een beetje op een accordeon. Je kunt hem op verschillende manieren in elkaar zetten. Hieronder zie je één manier.

Stap 1: Neem een paar vellen papier (wit of gekleurd) en bevestig die aan elkaar door een van de smalle zijden aan elkaar te plakken. Als je een dikker boekje wilt kun je dat meerdere keren herhalen. Doe het wel zo dat je een zigzagstrook krijgt.

Stap 2: Verstevig de voor- en achterkant van je boekje met een stuk karton en plak daar eventueel ook nog een gekleurd vel papier overheen.

Stap 3: Print een foto van je hoofdpersoon en plak die op de voorkant. Schrijf zijn of haar naam erbij.

Stap 4: Open nu het boekje, maak kopjes van de onderwerpen die je erin wilt noteren en vul je boek met tekst en eventueel plaatjes.

Voor de docent

Op [deze pagina](#) kunt u meer informatie vinden over wat een leporelloboekje is en hoe u dat maakt.

Deze opdracht leent zich uitstekend voor differentiëren. Aan meerkunners kunt u hogere kwaliteitseisen stellen.

LESSUGGESTIE 4: DIEREN WAARVAN JE ZOU WILLEN DAT ZE NIET BESTONDEN

Bulle zegt dat hij een boek heeft met de titel *Dieren waarvan je zou willen dat ze niet bestonden*. In het boek zouden de meest fantastische diersoorten staan.

Opdracht

Verzin zelf een of twee 'dieren waarvan je zou willen dat ze niet bestonden' en teken, fotografeer of knutsel die. Denk bij het verzinnen niet alleen aan dieren die echt bestaan en die je griezelig of gevaarlijk vindt: ook fantastisch gekleurde dieren, heel grote of juist heel kleine dieren zijn mogelijk.

LESSUGGESTIE 5: GEHEIMSCHRIFT

Dr. Proktors Teletijdtobbe begint met een ansichtkaart die in geheimschrift is geschreven. Wanneer is het handig om een bericht in geheimschrift te schrijven? Heb je dat wel eens gedaan?

Opdracht

Schrijf een bericht in geheimschrift. Dat mag je zelf bedenken of je mag je laten inspireren door bestaande geheimschriften. Kijk daarvoor bijvoorbeeld hier:

[geheimschriften](#)

LESSUGGESTIE 6: EIFFELTOREN BOUWEN

De Eiffeltoren is een van de bekendste torens van de wereld. Hij is gebouwd ter gelegenheid van een wereldtentoonstelling die plaatsvond in Parijs in 1889. De toren staat bekend om het gebruik van de vele stalen balken. Staal was in die tijd een bijzonder materiaal voor een toren.

Opdracht

Maak ook een toren van bijzonder materiaal. Gebruik bijvoorbeeld rietjes die in elkaar worden geschoven of kubussen van stroken papier. Probeer tot zo'n hoog mogelijke toren te komen.

Voor de docent

U kunt hier ook een wedstrijd van maken tussen uw leerlingen. Wie maakt de hoogste toren?

U kunt deze opdracht ook in de vorm gieten van een experiment: welk materiaal leent zich het best voor het maken van een toren?

LESSUGGESTIE 7: ALS IK EEN TIJDMACHINE HAD...

Naar welke tijd zou je zelf willen worden geflitst als de Teletijdtoebe van doktor Proktor echt bestond? Of wil je juist niet worden weggeflitst?

Opdracht

Schrijf een stukje over je gedachten hierover. Gebruik minstens een hele bladzijde uit je schrift. Als je gebruik zou willen maken van de Teletijdtoebe, schrijf dan ook naar welke tijd je wilt reizen en waarom. Wat zou je daar willen doen?

LESSUGGESTIE 8: 'WIE IS HET EERST BIJ DOKTOR PROKTOR?'-SPEL

De reis van Lise en Bulle begint en eindigt in Oslo. Tussendoor reizen de twee kinderen naar Frankrijk en beleven ze grote avonturen.

Opdracht

Maak een *Doktor Proktor*-spel.

Nodig:

- Een leeg ganzenbordspel (een sjabloon)
- Pionnetjes met afbeeldingen van Bulle, Lise, Claude Cliché, Juliette Margarine, Raspa en doktor Proktor
- Een of twee dobbelstenen
- Alles waarmee je het spel wilt versieren

Ga als volgt te werk:

- 1) Print een sjabloon van een ganzenbordspel uit, bijvoorbeeld deze. In het midden wacht doktor Proktor. Zet daar dus een pionnetje met een afbeelding van hem neer.
- 2) Bedenk nu minstens zes situaties die vertraging kunnen opleveren tijdens de 'reis' van hokje 1 naar hokje 63, waar doktor Proktor is. De hindernissen moeten ergens in het boek voorkomen. Plaats deze hindernissen elk in een van de hokjes van het ganzenbordspel. Schrijf de spelregels die je hebt bedacht op zodat er geen verwarring over kan ontstaan tijdens het spelen.

Enkele voorbeelden van hindernissen:

- Lise en Bulle spelen de *Marseillaise*, sla twee beurten over.
- Claude Cliché zit Bulle en Lise op de hiel, gooi nog een keer.
- Lise is in een varkenskot gevallen en moet zich wassen, sla twee beurten over.

- 3) Kopieer nu van Bulle, Lise en doktor Proktor elk een mooie afbeelding uit het boek (bijvoorbeeld doktor Proktor op de binnenzijde van het omslag, Lise op bladzijde 74 en Bulle op bladzijde 34). Vergroot de afbeeldingen eventueel en plak ze op een kartonnetje dat je aan de onderkant omvouwt, zodat je poppetje blijft staan. Je kunt ze ook op een blokje plakken.
- 4) Alle spelers kiezen nu een personage en zetten dat op het woordje **start**. Het spelen kan beginnen. Ieder gooit een keer met de dobbelsteen en degene met de hoogste punten mag beginnen.
Veel plezier!

LESSUGGESTIE 9: SCÈNE NASPELEN

Opdracht

Kies een scène uit het boek en maak er een toneelstukje van. Om je te helpen vind je hieronder drie voorbeelden van scènes.

- Bulle als Napoleon (vanaf bladzijde 205)
- Bulle in een weiland met een stier en met Eddy Merckx (vanaf bladzijde 146 tot en met bladzijde 157, eerste witregel)
- Lise in het varkenskot (vanaf bladzijde 247)

Voor de docent

Deze opdracht leent zich uitstekend voor een week- of projectafsluiting.

LESSUGGESTIE 10: DE MEEST FANTASTISCHE UITVINDING OIT

Doktor Proktor staat bekend om zijn geweldige uitvindingen. Wat zou jij willen uitvinden?

Opdracht

Maak een model (een prototype) van een voorwerp dat je wilt uitvinden. Bedenk eerst goed aan welke eisen je voorwerp moet voldoen. Verzamel dan de juiste materialen om te gebruiken en ga aan de slag. Na afloop moet je kunnen uitleggen waarom je je voorwerp op een bepaalde manier hebt gebouwd. Wat wil je met je prototype bereiken?

Afronding

Laat de eindproducten door de leerlingen in de klas presenteren of maak er een tentoonstelling van die u bijvoorbeeld tijdens een ouderavond kunt tonen of een semipermanente plaats op uw school kunt geven. Ook kunt u ervoor kiezen om een voorstelling te geven voor de ouders van uw leerlingen en andere belangstellenden.

Bijlage 1: Gebruikte links

Lessuggestie 3: <http://mydailyteacup.nl/leporello-boekje-maken/>

Lessuggestie 5: <https://detectieve-speurneus.webnode.nl/geheimschrift/>

Lessuggestie 6: <https://woordenbeeldclub.com/rietjes>

Lessuggestie 8: <https://pleinm.files.wordpress.com/2012/06/ganzenbord-10462.jpg>

Bijlage 2 - Leesverslag

3) Waar gaat het boek over?

---

4) Tekening over het boek

Leesverslag van:

---

1) Titel van het boek

---

2) Schrijver(s)

---

5) De titel van het boek is goed / niet goed gekozen omdat:

---

6) Hoe vind je het boek?

- leuk
- spannend
- grappig
- saai
- anders:
- droevig
- makkelijk
- moeilijk

---

7) Eén ding dat ik over het boek wil zeggen:

---

8) Het boek krijgt van mij:

5) De titel van het boek is goed / niet goed gekozen omdat:

---

6) Hoe vind je het boek?

☐ – leuk	☐ - droevig
☐ – spannend	☐ - makkelijk
☐ – grappig	☐ – moeilijk
☐ – saai	
☐ – anders:	

---

7) Eén ding dat ik over het boek wil zeggen:

---

8) Het boek krijgt van mij:

